

Ενδεικτικοί τύποι ασκήσεων ορθογραφίας στα Αρχαία Ελληνικά

Το αρχείο περιλαμβάνει, εκτός από την υπαγόρευση, και εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης της ορθογραφίας. Στις προτεινόμενες ασκήσεις αξιοποιούνται το κείμενο της Ενότητας 3 *Πιστεύω τῷ φίλῳ*, το οποίο διδάσκεται στην Α΄ Γυμνασίου, και το κείμενο Ἴσοκράτους *Ἀρεοπαγητικός* 7.14, ως αδιδακτο κείμενο για τη Γ΄ Λυκείου.

Η ορθογραφία είναι καλό να εξετάζεται τόσο με υπαγόρευση κειμένου όσο και σε συνδυασμό με άλλο τύπο άσκησης. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να επιλέγουν εκείνους τους τύπους ασκήσεων που κρίνονται καταλληλότεροι, ανάλογα με το προς εξέταση κείμενο, και να φροντίζουν ώστε να μην υπάρχουν επικαλύψεις. Νοείται ότι έχει προηγηθεί ανάλογη προετοιμασία των μαθητών/τριών. Αναλόγως των ασκήσεων ρυθμίζεται και η κατανομή των μονάδων.

ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ, ΤΗΝ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ορθογραφία διδαγμένου κειμένου

1. Υπαγόρευση διδαγμένου κειμένου για ορθογραφία.

Η εκφώνηση περιλαμβάνει τρία στάδια:

α) Ορθή ανάγνωση του κειμένου χωρίς διακοπές, με κανονικό ρυθμό (ούτε πολύ αργά ούτε πολύ γρήγορα), για σκοπούς κατανόησης του περιεχομένου.

β) Ορθή υπαγόρευση του κειμένου με διακοπές ανά μικρές νοηματικές ενότητες, έτσι ώστε οι μαθητές/-τριες να προλαβαίνουν να γράφουν. Γίνεται ανακοίνωση κομμάτων και τελειών.

γ) Ορθή ανάγνωση του κειμένου χωρίς διακοπές, με κανονικό ρυθμό (ούτε πολύ αργά ούτε πολύ γρήγορα), για σκοπούς ελέγχου από τους/τις μαθητές/-τριες.

2. Να εντοπίσετε δύο (2) ορθογραφικά λάθη που υπάρχουν στο ακόλουθο απόσπασμα και να τα διορθώσετε. Να μεταφέρετε τον ακόλουθο πίνακα στα φύλλα απαντήσεων και να τον συμπληρώσετε κατάλληλα.

Ὁ φίλος τὸν φίλον ἐν κινδύνοις οὐ λῖπει.

Λανθασμένες λέξεις	Διορθωμένες λέξεις

3. Να συμπληρώσετε τα κενά στην παρακάτω πρόταση διαλέγοντας κάθε φορά από την παρένθεση τη λέξη που συμπληρώνει το νόημα και είναι ορθογραφικά σωστή. Να γράψετε στο φύλλο απαντήσεών σας τον κάθε αριθμό και τη λέξη που αντιστοιχεί σε αυτόν.

Ὁ (1) _____(φίλος, φύλος, φίλως) τὸν φίλον ἐν (2) _____
(κινδίνους, κινδύνους, κυνδίνους) οὐ (3) _____ (λίπει, λείπει, λύπη).

4. Να συμπληρώσετε τα γράμματα που λείπουν από τις λέξεις, ώστε να είναι ορθογραφικά σωστές. Αν χρειάζεται, να τις τονίσετε. Να γράψετε τις τρεις (3) συμπληρωμένες λέξεις στο φύλλο απαντήσεών σας.

Ὁ φίλ__ς τὸν φίλον ἐν κινδ__νοῖς οὐ λ__πει.

5. Να βάλετε τα πνεύματα που λείπουν και να τονίσετε ορθά τις λέξεις που χρειάζονται τόνο. Να γράψετε στο φύλλο απαντήσεών σας μόνο τις λέξεις στις οποίες θα προσθέσετε πνεύμα ή τόνο.

Ὁ φίλος τὸν φίλον ἐν πονοῖς καὶ κινδουνοῖς οὐ λειπει.

ΓΙΑ ΤΗΝ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
Ορθογραφία αδιδακτου κειμένου

1. Υπαγόρευση αδιδακτου κειμένου από το έργο του Ξενοφώντα ή του Θουκυδίδη ή του Πλάτωνα ή του Ισοκράτη ή του Δημοσθένη.

Η εκφώνηση της ορθογραφίας περιλαμβάνει τρία στάδια:

α) Ορθή ανάγνωση του κειμένου χωρίς διακοπές, με κανονικό ρυθμό (ούτε πολύ αργά ούτε πολύ γρήγορα), για σκοπούς κατανόησης του περιεχομένου.

β) Ορθή υπαγόρευση του κειμένου με διακοπές ανά μικρές νοηματικές ενότητες, έτσι ώστε οι μαθητές/-τριες να προλαβαίνουν να γράφουν. Γίνεται ανακοίνωση κομμάτων, τελειών και, αν χρειάζεται, της αποστρόφου.

γ) Ορθή ανάγνωση του κειμένου χωρίς διακοπές, με κανονικό ρυθμό (ούτε πολύ αργά ούτε πολύ γρήγορα), για σκοπούς ελέγχου από τους/τις μαθητές/-τριες.

2. Να εντοπίσετε δύο (2) ορθογραφικά λάθη που υπάρχουν στο ακόλουθο απόσπασμα και να τα διορθώσετε. Να μεταφέρετε τον ακόλουθο πίνακα στα φύλλα απαντήσεων και να τον συμπληρώσετε κατάλληλα.

ἔστι γὰρ ψυχὴ πόλεως οὐδὲν ἕταιρον ἢ πολιτεία, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν ὅσηνπερ ἐν σώματι φρόνησις.

Λανθασμένες λέξεις	Διορθωμένες λέξεις

3. Να συμπληρώσετε τα κενά στην παρακάτω πρόταση διαλέγοντας κάθε φορά από την παρένθεση τη λέξη που συμπληρώνει το νόημα και είναι ορθογραφικά σωστή. Να γράψετε στο φύλλο απαντήσεών σας τον κάθε αριθμό και τη λέξη που αντιστοιχεί σε αυτόν.

ἔστι γὰρ ψυχὴ (1) _____ (πόλεως, πόλεος, πάλεος) οὐδὲν (2) _____ (ἕταιρον, ἕτερον, αἵτερον) ἢ πολιτεία, τοσαύτην ἔχουσα (3) _____ (δίναμιν, δύναμιν, δύναμην) ὅσηνπερ ἐν σώματι (4) _____ (φρόνησις, φρόνησης, φρόνησις).

4. Να συμπληρώστε τα γράμματα που λείπουν από τις λέξεις, ώστε να είναι ορθογραφικά σωστές. Αν χρειάζεται, να τις τονίσετε. Να γράψετε τις έξι (6) συμπληρωμένες λέξεις στο φύλλο απαντήσεών σας.

ἔστι γὰρ ψ__χὴ πόλε__ς οὐδὲν ἕτερον ἢ π__λιτεία, τοσαύτην ἔχουσα δ__ναμιν ὅσηνπερ ἐν σ__ματι φρόνησ__ς.

5. Να βάλετε τα πνεύματα που λείπουν και να τονίσετε ορθά τις λέξεις που χρειάζονται τόνο. Να γράψετε στο φύλλο απαντήσεών σας μόνο τις λέξεις στις οποίες θα προσθέσετε πνεύμα ή τόνο.

ἔστι γὰρ ψυχὴ πολεως οὐδὲν ετερον ἢ πολιτεία, τοσαύτην ἔχουσα δυναμιν οσηνπερ ἐν σώματι φρόνησις.